

Rømø, den 6. maj 2008

Åbent brev til  
Justitsminister Lene Espersen og  
Fødevareminister Eva Kjær Hansen

**Vedr. øremærkesag hos landmand Jørgen Christensen, Læborg.**

Onsdag den 30. april deltog jeg i mærkningen af ca. 100 kreaturer hos Jørgen Christensen. Det var første gang jeg så Jørgen Christensens ejendom og besætning. Under mærkningen havde jeg rig lejlighed til at tage besætningen og forholdene i øvrigt i øjesyn. I det følgende vil jeg redegøre for de indtryk jeg fik og de konklusioner jeg efterfølgende har draget deraf.

Først lige mine forudsætninger for at foretage disse vurderinger: Jeg har i 10 år været kvægbrugsrådgiver ved landbo- og husmandsforeningerne i Toftlund (Midt Sønderjylland). I 20 år drev jeg et landbrug ved Toftlund – de sidste 10 år med økologiske malkekøer. I en årrække sad jeg i den økologiske forenings kontrolkommision samt Plantedirektoratets kontaktudvalg for økologisk produktion. Jeg var med til at stifte mejeriet Naturmælk og sad i 2 perioder i dets bestyrelse.

Hos Jørgen Christensen konstaterede jeg, at kreaturerne var i rimelig god foderstand med let varierende huld. Ingen tegn på afmagring eller dehydrering. Ingen synlige eller hørbare tegn på parasitter. Ingen halte kreaturer, men en del optrådte arealer. Formodentlig et stigende problem gennem de år Jørgen Christensen ikke har kunnet sende kreaturer til slagt. Besætningsstørrelsen er øget stødt siden Fødevarestyrelsens registreringer i 2001. Jeg konkluderede, at besætningens velfærd er OK. En fortsat stigning i besætningsstørrelsen øger naturligvis risikoen for yderligere optrædning og dermed mindre græsproduktion, hvilket på sigt vil øge risikoen for underernæring og parasitangreb.

Produktionssystemet med fritgående kreaturer året rundt med mulighed for at søge læ og tørt leje i eksisterende bygninger og læskure er tidligere i forsøg hos Statens Jordbrugsforskning betegnet som den bedste løsning for dyrenes adfærd og trivsel. Krydsningsproduktionen, som for mig at se, er på niveau med Skov- og Naturstyrelsens Skovkvæg, sikrer yderligere dyrene en god trivsel og konstitution.

Så vidt jeg kunne konstatere levede Jørgen Christensens kreaturer hovedsagelig af græsmarksprodukter, hvilket giver en bedre fedtsyresammensætning i kødet end fodring med kulhydratholdige fodermidler og kraftfoder. Indholdet af omega-3 fedtsyrer og en for os mennesker livsnødvendig og livsstilssygdomsforebyggende fedtsyre (CLA) øges væsentligt i såvel mælk som kød, når kreaturerne ikke fodres med kraftfoder, helsæd og majsensilage. Min vurdering er, at der dermed er gode forudsætninger for en god kødkvalitet.

Dags dato har jeg drøftet forholdene i besætningen med kontorchefen på kontoret for husdyrsundhed i Fødevarestyrelsen. Hun fandt som jeg ingen kritisable forhold vedrørende

dyrevelfærd, adfærd, trivsel eller kødkvalitet. Forhold der med rette kan kritiseres i mange traditionelle løsdriftsstaldsystemer med sengebåse, især hvis køerne er på stald året rundt!

Hos Fødevarestyrelsen hænger man åbenbart sin hat på manglende fødevarerikkerhed – især risikoen for spredningen af smitsomme sygdomme. Hovedparten af kreaturerne i besætningen er øremærket og hvis CKR-centret i Vojens har varetaget deres opgave, er de også registreret i CKR-systemet. Har Statens institutioner (Statsfængslerne og Skov- og Naturstyrelsen) i øvrigt 100 % check på øremærkningen i egne besætninger?

Jørgen Christensen har 3 gange anmodet den lokale dyrlæge om udtagning af blodprøver hos 3 kreaturer (til undersøgelse for BVD). Først mente dyrlægen ikke det var nødvendigt. Da Jørgen Christensen insisterede på at få prøverne taget, udebliver dyrlægen til aftalt tid.

Ifølge kontorchefen i Fødevarestyrelsen vil Jørgen Christensens besætning blive konfiskeret i morgen. Derefter vil den blive indfanget og transporteret væk. Jeg håber, at Fødevarestyrelsen har sikret sig et sådant mandskab, at dette kan foregå dyreetisk forsvarligt. Småkalve og højdrægtige køer vil blive aflivet på stedet! Er dette i overensstemmelse med gældende lovgivning? Jeg ser ingen forskel på aflivning og slagting. I begge tilfælde dræber man et fuldbårent foster! Helliger målet midlet så meget, at det ikke drejer sig om hvor gammelt et foster man må dræbe, men på hvilken måde man må gøre det? Det absurde i denne tankegang bliver forhåbentlig åbenlys, hvis den tænkes overført på aborter hos mennesker.

Hvis Fødevarestyrelsen i morgen vil bruge sin og politiets magt som de har til agt, må næste logisk nødvendige handling være aflivning/nedslagting af alt hjortevildt. Hjortevildtet er med Fødevarestyrelsens ord ikke identificerbart (ingen øremærker) – en del af dem krydser endda grænsen til Tyskland. Vildsvinene i Lindet Skov blev nedskudt for ikke at slæbe svinepest over grænsen, så hvorfor ikke også hjortevildtet for at beskytte vores kvægbestand mod smitsomme sygdomme? Et sjældent besøg af en elg fra Sverige var tidligere en attraktion. Vil et fremtidigt besøg være en trussel for nationens sikkerhed? Måske kan Kronborg få en renaissance som forsvarsværk mod – elge?

Grotesk? – Ja! Og dybt tragikomisk! Da jeg havde plads i den økologiske forenings kontrolkommission forsøgte vi at udvise medmenneskelig respekt i vore afgørelser. Vi indførte endda et begreb vi kaldte medmenneskelig ynke! Ved eftertanke tror jeg det vægtede betydeligt i mange af vore afgørelser. Det gjorde i hvert fald valget af afgørelse lettere – etisk og moralsk. Jørgen Christensen er i 70'erne og ungt. Slagter/afliver man hans besætning, slår man måske ikke Jørgen Christensen fysisk ihjel, men mentalt, tror jeg, man dræber ham. Han lever og ånder for den besætning – på trods af rod og ælte – Det er hans verden! Vi har vel stadig plads til individualister og aparte, grimme ællinger - uden at de absolut skal kanøfles?

Jørgen Christensen er indstillet på en reduktion af besætningen til ca. 30 moderdyr + opdræt og tyrekalve. Han ønsker en fortsat øremærkning af sine dyr. Der er folk, der vil være ham behjælpelig med indfangning og mærkning. Han er kort sagt indstillet på forhandling af de fremtidige forhold i hans bedrift – gennem samtale på et fornuftigt, sobert, lødigt og nøgternt grundlag. Jeg stiller mig med min faglige og saglige indsigt gerne til rådighed i formidlingen af en sådan dialog.

Er vi i vores såkaldte velfærdsstat blevet så fremmedgjorte over for den natur, vi trods alt er en del af, at vi blindt vælger en etik, hvor vi klammer os til det accepterede? Har vi ikke mod på og appetit

til et ajourført etisk valg, der er langt mere vidtfavnende og for alle parter acceptabelt? Dette valg træffes ikke upåvirket af følelser, men i et samspil af vore følelser og fornuft. Følelser er ikke fornuftens modsætning. Følelsers modsætning er ufølsomheden, stupiditeten og kynismen. Egenskaber der for ofte råder i offentlige institutioners afgørelser.

Med venlig hilsen

Hans Henning Hollænder  
L. A. Rings Vej 61  
5230 Odense M  
Tlf. 20 93 61 52